

ประโยค ป.ธ. ๓
แปล มครเป็นไทย
สอบ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

แปล โดยพยัญชนะ

๑. ภิกขุ ชมมสภายํ กถํ สมฺภูจาเปสุํ อโห อจฺฉริยํ จูเพิกสาฎกสฺส กมฺมํ
มฺหุตฺตเมว สพฺพจตุกกํ ลภิ อิทาเนว เขตฺตฎฺฐาเน กเตน กลฺยาณกมฺเมเน อชฺเชว วิปาโก
ทินฺโนติ ฯ สตฺธา อาคนฺตฺวา กาย นฺตฺถ ภิกฺขเว เอตฺรหิ กถาย สนนฺสิหนฺนาติ ปุจฺฉิตฺวา
อิมาย นามาทิ วุตฺเต ภิกฺขเว สจายํ เอกสาฎโก ปจฺมยาเม มยฺหํ ทาตุํ อสฺกฺขิสฺส
สพฺพโสฬสํ อลภิสฺส สเจ มชฺฌิมยาเม ทาตุํ อสฺกฺขิสฺส สพฺพญฺจกํ อลภิสฺส พลวปฺจฺจูเส
ทินฺนตฺตา ปเนส สพฺพจตุกกํ ลภิ กลฺยาณกมฺมํ กโรเนเตน หิ อุปฺปนฺนจิตฺตํ อทาเปตฺวา
ตํชณฺณเณว กาทพฺพํ ทนฺธํ กถํ กุสลํ หิ สมฺปตฺตี ทมฺหานํ ทนฺธเมว ททาติ ตสฺมา
จิตฺตฺวปฺปาทสมนฺนตฺรเมว กลฺยาณกมฺมํ กาทพฺพนฺติ วตฺวา อนุสฺนฺธี ฆญฺเจตฺวา ชมฺมํ เทเสฺนโต
อิมํ คาทมาท

อภิตฺถเรถ กลฺยาณํ ปาปา จิตฺตํ นินฺวารเย
ทนฺธํ หิ กรโต ปุณฺณํ ปาปสฺมี รมติ มโนติ ฯ

ตตฺถ อภิตฺถเรธาติ ตฺริตฺตฺริตํ สีสฺสีสฺมํ กเรยฺยาติ อตุโถ ฯ คิทินา หิ
สลาภตฺตทานาทีสุ ภินฺนิจิเวว กุสลํ กริสฺสามีติ จิตฺเต อุปฺปนฺเน ยถา อณฺณ โอภาสํ
น ลภนฺติ เอวํ อหํ ปุเร อหํ ปุเรติ ตฺริตฺตฺริตฺตเมว กาทพฺพํ ฯ ปพฺพชิตฺเตน วา
อุปฺชฌายวตฺตาทินิ กโรเนเตน อณฺณสฺส โอภาสํ อทตฺวา อหํ ปุเร อหํ ปุเรติ
ตฺริตฺตฺริตฺตเมว กาทพฺพํ ฯ ปาปา จิตฺตฺนฺติ กายทฺวจฺจริตาทีโต ปน ปาปกมฺมโต
อกุสลจิตฺตฺวปฺปาทโต วา สพฺพญฺจจาเน จิตฺตํ นินฺวารเย ฯ ทนฺธํ หิ กรโตติ โย ปน
ทสฺสามิ กริสฺสามิ สมฺปชฺชิสฺสตี นุ โข เม โนติ เอวํ จิกฺขลฺมคฺเคน คจฺฉนฺโต วิย ทนฺธํ
ปุณฺณํ กรโตติ ตสฺส เอกสาฎกสฺส วิย มจฺฉเรสทสฺสํ ปาปํ โอภาสํ ลภติ ฯ อถสฺส
ปาปสฺมี รมติ มโน ฯ กุสลกมฺมกรณกาเลเยว หิ จิตฺตํ กุสลกมฺเม รมติ ตโต มุจฺจิตฺวา
ปาปนินฺนเมว โหตีติ ฯ (ชมฺมปทฺทจกถาย ปณฺจโม ภาโค/หน้า ๓ - ๔)

แปล โดยอรรถ

๒. สตุถา ปาฏิหาริย์ กโรหโต ๖ กตถ นุ โช อตีตพฺพชฺชา อิมํ ปาฏิเหริ
 กตฺวา วสฺสํ อุเปเนตฺตีติ อวชฺชิตฺวา ตาวตีสภวเน วสฺสํ อุปกนฺตฺวา มาตุ อภิธมฺมปิฎกํ
 เทเสเนตฺตีติ ทิสฺวา ทกฺขิณปาท์ อุกฺขิปีตฺวา ยุกนฺธรมตฺถเก จเปตฺวา อิถโร ปาท์ อุกฺขิปีตฺวา
 ลินธรมตฺถเก จเปสิ ฯ เอรํ อญฺจสญฺจโยชนสตฺสทสฺสญฺจจาเน ตโย ปทวารา อहेสุ ฯ เทว
 ปาทจฺฉิทฺทานิ ปกตฺติปาหฺวีติหฺรณสทิสฺนิกฺเขปานิ อहेสุ ฯ สตุถา ปาท์ ปสาเรตฺวา อทุกมิตฺติ
 น สลฺลภฺเขตฺตพฺพํ ฯ ตสฺส ทิ ปาท์ อุกฺขิปนกาเลเยว เต ปพฺพตา ปาทมฺหุสํ อากนฺตฺวา
 สมฺปฏฺิจฺฉินฺสู สตุถารา อทุกนฺตกาเล อญฺจาย ยถาจาเน อญฺจํสู ฯ สกโก สตุถารํ ทิสฺวา
 จินฺตฺสิ ปณฺฑกฺกมฺพลลิสฺสาย มชฺเช สตุถา อิมํ วสฺสวาลํ อุเปสฺสตี พฺหุเน วต เทวตานํ
 อุปการิ ภาวิสฺสตี สตุถริ ปเนตฺถ วสฺสํ อุปกเต อญฺญา เทวตา ทตฺถปิ จเปตุํ น
 สกฺขิสฺสหนฺติ อยํ โช ปน ปณฺฑกฺกมฺพลลิสฺสา ทิสฺโต สญฺจโยชฺนา ติริยโต ปณฺณาสโยชฺนา
 ปุถฺลโต ปณฺณรฺสโยชฺนา สตุถริ นิสฺสินเนปิ ตฺวจฺฉา วิย ภาวิสฺสตีติ ฯ สตุถา ตสฺส อชฺฉมาสยํ
 วิทิตฺวา อตฺตโน สงฺฆาญฺจิ ลิสฺสาลํ ปฏฺิจฺฉาหฺยมาเน ชิปี ฯ (ธมฺมปทฺฏจกฺถาย ฉฺฉโจ ภาโก/
 หน้า ๘๒ - ๘๓)

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓

แปล มคธเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อ.ภิกษุ ท. ยังวาจาเป็นเครื่องกล่าววา โอ อ.กรรม ของพราหมณ์ชื่อว่าจูปะเสกสาฎก เป็นกรรมนำอัสจรรย์ ย่อมเป็น อ.พราหมณ์ชื่อว่าจูปะเสกสาฎกนั้น ได้แล้ว ซึ่งหมวดสี่แห่งวัตถุ ทั้งปวง ลีนกาลครุหนึ่งนั้นเทียว อ.ผลอันสุกวิเศษ อันกรรมอันงาม อันอันพราหมณ์ชื่อว่า จูปะเสกสาฎกนั้นกระทำแล้ว ในที่อันเป็น (บุญ) เขต ในกาลนั้นนั้นเทียว ให้แล้ว ในวันนั้นนั้นเทียว ดังนี้ ให้ตั้งขึ้นพร้อมแล้ว ในโรงเป็นที่กล่าวและเป็นทีแสดงซึ่งธรรม ฯ อ.พระคาสดา เสด็จมาแล้ว ตรัสถามแล้วว่า ดูก่อนภิกษุ ท. อ.เธอ ท. เป็นผู้นั่งพร้อมแล้วด้วยวาจาเป็นเครื่องกล่าวอะไรหนอ ย่อมเป็น ในกาลนี้ ดังนี้ ครั้นเมื่อคำว่า อ.ข้าพระองค์ ท. เป็นผู้นั่งพร้อมแล้ว ด้วยวาจาเป็น เครื่องกล่าวชื่อนี้ ย่อมเป็น ดังนี้ อันภิกษุ ท. เหล่านั้น กราบทูลแล้ว ตรัสแล้วว่า ดูก่อนภิกษุ ท. ถ้าวา อ.พราหมณ์ ชื่อว่าเอกสาฎกนี้ จักได้อาจแล้ว เพื่ออันถวาย แก่เรา ในยามที่หนึ่งไซ้ริ อ.พราหมณ์ชื่อว่าเอกสาฎกนี้ จักได้ได้แล้ว ซึ่งหมวดสิบหกแห่งวัตถุทั้งปวง ถ้าวา อ.พราหมณ์ ชื่อว่าเอกสาฎกนี้ จักได้อาจแล้ว เพื่ออันถวายแก่เรา ในยามอันมีในท่ามกลางไซ้ริ อ.พราหมณ์ ชื่อว่าเอกสาฎกนี้ จักได้ได้แล้ว ซึ่งหมวดแปดแห่งวัตถุทั้งปวง แต่ว่า อ.พราหมณ์ชื่อว่าเอกสาฎกนี้ ได้แล้ว ซึ่งหมวดสี่แห่งวัตถุทั้งปวง เพราะความที่แห่งผ้าสาฎกนั้น อันตนถวายแล้ว ในกาลเป็นที่ ขจัดเฉพาะซึ่งความมีอันมีกำลัง จริงอยู่ อ.กรรมอันงาม อันบุคคล ผู้เมื่อกระทำ ยังจิตอันเกิด ขึ้นแล้ว ไม่ให้เสื่อมแล้ว ฟังกระทำ ในขณะนั้นนั้นเทียว ด้วยว่า อ.กุศล อันบุคคล กระทำแล้วช้า เมื่อให้ซึ่งสมบัติ ย่อมให้ช้านั้นเทียว เพราะเหตุนั้น อ.กรรมอันงาม อันบุคคลฟังกระทำ ในลำดับ แห่งจิตตูปบาท นั้นเทียว ดังนี้ เมื่อทรงสืบต่อ ซึ่งอนุสนธิ แสดงซึ่งธรรม ตรัสแล้ว ซึ่งพระคานานี้ว่า

อ.บุคคล ฟังรับชวนชวาย ในกรรมอันงาม ฟังห้ามซึ่งจิต
จากบาป เพราะว่า เมื่อบุคคล กระทำอยู่ ซึ่งบุญช้า อ.ใจ
ย่อมยินดี ในบาป ดังนี้ ฯ

๑. อรรถว่า อ.บุคคล ฟังกระทำ ด่วน ๆ คือว่า เร็ว ๆ ดังนี้ ในบท ท. เหล่านั้นหนา แห่งบทว่า **อภิตุถเรถ** ดังนี้ ฯ จริงอยู่ อ.กรรมอันงาม อันคฤหัสถ์ ครั้นเมื่อจิตว่า อ.เรา จักกระทำ ซึ่ง - ในกุศล ท. มีการถวายเป็นสลากภัตเป็นต้นหนา - กุศล อะไร ๆ นั้นเทียว ดังนี้ เกิดขึ้นแล้ว ฟังกระทำด่วน ๆ นั้นเทียว ด้วยอันคิดว่า อ.เรา จักกระทำ ในก่อน อ.เรา จักกระทำ ในก่อน ดังนี้ โดย - อ.ชน ท. เหล่าอื่น ย่อมไม่ได้ ซึ่งโอกาส โดยประการใด - ประการนั้น ฯ อีกอย่างหนึ่ง อ.กรรมอันงาม อันบรรพชิต ผู้เมื่อกระทำซึ่งวัตร ท. มีอุปัชฌายวัตรเป็นต้น ไม่ให้แล้ว ซึ่งโอกาส แก่ภิกษุอื่น ฟังกระทำด่วน ๆ นั้นเทียว ด้วยอันคิดว่า อ.เรา จักกระทำ ในก่อน อ.เรา จักกระทำ ในก่อน ดังนี้ ฯ อ.อรรถว่า ก็ อ.บุคคล ฟังห้าม ซึ่งจิต จากกรรมอันเป็นบาป มีกายทุจริตเป็นต้นหรือ หรือว่าจากจิตตูปบาทอันเป็นอกุศลในที่ทั้งปวง ดังนี้ แห่งหมวดสองแห่งบทว่า **ปาปา จิตต์** ดังนี้ ฯ อ.อรรถว่า ก็ อ.บุคคลใด ย่อมกระทำซึ่งบุญช้า ด้วยอันคิดอย่างนี้ว่า อ.เรา จักถวายเป็น อ.เรา จักกระทำ อ.บุญ จักถึงพร้อมหรือหนอแล แก่เรา หรือว่า อ.บุญ จักไม่ถึงพร้อม แก่เรา ดังนี้ ราวกะ อ.บุคคล ผู้ไปอยู่ โดยหนทางอันสั้น อ.บาป ของบุคคลนั้น ย่อมได้ ซึ่งโอกาส ราวกะ อ.พันแห่งจิตอันประกอบพร้อมแล้วด้วยความตระหนี่ ของพราหมณ์เชื่อว่า เอกสาฎก ได้อยู่ซึ่งโอกาส ครั้นเมื่อความเป็นอย่างนั้น มีอยู่ อ.ใจ ของบุคคลนั้น ย่อมยินดี ในบาป ดังนี้ แห่งหมวดสองแห่งบทว่า **ทนฺธํ หิ กรโต** ดังนี้ ฯ (อ.อธิบายว่า) เพราะว่า อ.จิต ย่อมยินดี ในกรรมอันเป็นกุศล ในกาลเป็นที่กระทำซึ่งกรรมอันเป็นกุศลนั้นเทียว อ.จิต พ้นแล้วจากกาลเป็นที่กระทำซึ่งกรรมอันเป็นกุศลนั้น เป็นธรรมชาติอันยอมไปแล้วในบาปนั้นเทียว ย่อมเป็น ดังนี้ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. พระบรมศาสดา ทรงทำปาฏิหาริย์อยู่นั้นแล ทรงดำเนียงว่า พระพุทธเจ้าในปางก่อน ทั้งหลาย ครั้งทรงทำปาฏิหาริย์นี้แล้ว เสด็จเข้าจำพรรษา ณ ที่ไหนหนอแล ทรงเห็นว่า เสด็จเข้า จำพรรษา ณ ภูพดาวดิงส์ แล้วทรงแสดงพระอภิธรรมปิฎกโปรดพระมารดา ดังนี้แล้ว จึงทรงยก พระบาทข้างขวาเหยียบเหนือยอดภูเขาเขยคนธรแล้ว ทรงยกพระบาทอีกข้างหนึ่งเหยียบเหนือยอด ภูเขาสิเนรุ วาระที่ย่างพระบาท ๓ ก้าว ได้มีแล้ว ในที่ ๖,๘๐๐,๐๐๐ โยชน์ ด้วยประการฉะนี้ ฯ ช่องพระบาท ๒ ช่อง ได้วางลงเช่นเดียวกับการย่างพระบาทตามปกติ ฯ ใครๆ ไม่ควรกำหนดว่า

พระบรมศาสดา ได้ทรงเหยียดพระบาทออกไปทรงเหยียบแล้ว ฯ ความจริงในเวลาทีพระองค์ ทรงยกพระบาทขึ้นนั้นแหละ ภูเขาเหล่านั้น ก็มารองรับบาทมูลแล้ว ในเวลาที่พระบรมศาสดา ทรงเหยียบแล้ว ภูเขาเหล่านั้นก็ได้ตั้งขึ้นอยู่ในที่เดิม ฯ ท้าวสักกะ ทอดพระเนตรเห็น พระบรมศาสดาแล้ว ทรงดำริว่า พระบรมศาสดาจักเสด็จเข้าพรรษา ณ ที่นี้ ท่ามกลางบัณฑุกัมพลศิลา อุปการะจักมีแก่เทวดามากหนอ ก็เมื่อพระบรมศาสดาเสด็จเข้าจำพรรษา ณ ที่นี้ เทวดาอื่น ๆ จักไม่อาจแม้จะวางมือได้ ก็บัณฑุกัมพลศิลานี้แล ก็ยาวถึง ๖๐ โยชน์ กว้างถึง ๕๐ โยชน์ หนาถึง ๑๕ โยชน์ แม้เมื่อพระบรมศาสดาประทับนั่งแล้ว ก็จักเป็นคล้ายกับว่าวางเปล่า ฯ พระบรมศาสดาทรงทราบอัธยาศัยของท้าวเธอ ทรงโยนผ้าสังฆาฏิของพระองค์ไปคลุมพื้นศิลา ไว้แล้ว ฯ